

Signalementen

Geschiedenis van de dialectgeografie in het Nederlandse taalgebied : rondom Kloeke en het Dialectenbureau / Jo Daan. - Amsterdam : Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, 2000. - 139 p. : ill. ; 22 cm
ISBN 90-6984-289-0 Prijs: € 11,-

Jo Daans *Geschiedenis van de dialectgeografie in het Nederlandse taalgebied* geeft een schets van de ontwikkeling van de dialectwetenschap in het Nederlandse taalgebied. Het is een persoonlijk verhaal, wat moeilijk anders kan bij iemand die zo lange tijd die ontwikkeling mee bepaald heeft. Het had wat mij betreft ook niet anders hoeven want we komen nu heel saillante informatie te weten die een auteur van buiten niet boven water gehaald zou hebben. Het boek is min of meer chronologisch opgezet en volgt het verloop van de geschiedenis vanaf de pioniers tot in onze dagen. De wereld van de dialectologie blijkt protagonisten en antagonisten gekend te hebben. Voorstanders van een dialectbureau en anderen die mordicus tegen waren. Ook de Tweede Wereldoorlog heeft het dialectbureau niet onberoerd gelaten. Pas daarna geraakt het bureau in rustiger vaarwater, misschien wel al te rustig. Daar kwam dan ook een reactie op, maar die valt niet meer binnen de periode dat Daan hoofd van de afdeling Dialectologie was. Haar boek eindigt wat de geschiedschrijving betreft min of meer bij haar pensionering in 1975.

Een apart hoofdstuk is nog gewijd aan de publicaties en activiteiten. Een ander hoofdstuk geeft een beeld van de houding die het Dialectenbureau aannam tegenover de verschillende theorieën (en methodes) die het in de loop der tijd heeft zien passeren. In hoofdstuk twaalf beschrijft Daan de plaats van de dialectologie aan de Nederlandse universiteiten. In het slotwoord kijkt de auteur kritisch terug op het functioneren van het Dialectenbureau, dat vaak gekenmerkt werd door gemiste kansen. Daan is hoopvol gestemd wat de toekomst van de dialectologie betreft, enthousiast als ze is over de 'verruiming van dialectologie naar de varianten-linguïstiek'. Maar het is de vraag of de honderden dialectologen die we verzameld zien op de prachtige foto bij gelegenheid van de viering (Daan noemt het de 'herdenking') van het vijftwintigjarig bestaan van het Dialectenbureau in 1955 (p. 103) haar enthousiasme zouden delen.

Daans boeiende relaas wordt gecompleteerd door een uitgebreide literatuurlijst en een even uitgebreid register van personen, vermelding van hun jaartallen en hun functies, betrokkenheid of relatie tot het Dialectenbureau

Jan Stroop

Spellingbijdehandje / Heidi Aalbrecht. Den Haag : Reed Business Information, 2002. - 93 p.
ISBN 90-5901-176-7 Prijs: € 15,90.

Zoek de fout: 'De regering heeft ontkent dat legereenheden vijandelijk gebied zijn binnengedrongen.' Naar dit soort zinnen met opvallende fouten in de werkwoordspelling (deze kwam uit de Volkskrant) hoeft de krantenlezer niet lang te zoeken: de spelling van d's en t's blijft door de jaren heen een struikelblok. Voor journalisten, maar zeker ook voor 'gewone' taalgebruikers. Daarom is het goed dat er boekjes zijn zoals het *Spellingbijdehandje* van Heidi Aalbrecht, waarin zulke basisspellingproblemen nog eens kort en zo eenvoudig mogelijk worden uitgelegd.

Het *Spellingbijdehandje* is precies wat de titel suggereert: een handig, bondig boekje over spelling. De selectie van spellingproblemen die het boekje behandelt, is praktisch: de tussen-n, de vraag 'los, aan elkaar of met een liggend streepje?', keuzes als *ij/ei* en *c/k*, en de werkwoordspelling, de d's en t's. De uitwerking van al die onderwerpen is zo laagdrempelig mogelijk. Zo kan de lezer aan de hand van een stappenplan zonder veel moeite vaststellen waarom het *de regering heeft ontkend* moet zijn.

Aan alles is te zien dat het *Spellingbijdehandje* zich richt op de algemene zakelijke taalgebruiker die niet geïnteresseerd is in al te veel theoretische beschouwing. Het boekje is luchtig opge-